

Jakt og fiske

NYTT FRA NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND HEDMARK | NR. 1 | 2021

NJFF
Hedmark

Landsmøte 2021
side 5

BUK-Hedmark
side 8

Lisensfelling
side 12

Villsvin og villsvinhelse
side 17

**Ole Mattis
Lien**
913 07 272

ole.mattis@njff.no

**Marius
Hassve**
924 33 656

marius.hassve@njff.no

**Mari Tangen
Evensen**
974 67 070

mari.evensen@njff.no

**Ada
Bredalen**
911 27 732

ada.bredalen@njff.no

Nytt fra NJFF-Hedmark Årgang 25

Kontoradresse

Norsk Skogmuseum
Solørvegen 151, 2407 Elverum
Postboks 191, 2402 Elverum
Telefon 62 42 51 81
Bankkonto 9100.16.54034
E-post: hedmark@njff.no
www.njff-hedmark.no

Annonsepriser

	1 utg.	3 utg.
1/1 side	6.800,-	16.800,-
Baksida	8.800,-	20.000,-
1/2 side	4.800,-	13.500,-
1/4 side	2.900,-	7.800,-
1/8 side	2.000,-	5.500,-

Eks mva. inkl. farger

Ansvarlig redaktør

Ole Mattis Lien
Grafisk produksjon
Eggen Media AS

Annonser

Leikny Solheim, Eggen Media
tlf 907 53 494
leikny@eggen.no

Trykk Flisa Trykkeri

Forsidefoto
Ole Solvang

Marius Hassve

Tross mørketid så ting lysere ut hva COVID-19 gjelder sist jeg førte ord i pennen. I skrivende stund er vi nemlig inne i tredje smittebølge, og vi har nysst passert ett års jubileet til det heller tvilsomme viruset. Ting snur imidlertid fort, og jeg velger å tro at det nettopp har det når dere leser årets første utgave av vårt medlemsblad; snudd til det bedre, at det er tent et varig lys i tunnelen – i det minste at vi ser lyset i dets ende ...

Det har blitt mange endringer i kurs, - og arrangementsprogrammet denne vinteren. Aktivitetene i lokalforeningene utsettes og avlyses på lik linje med sen vinteren og våren i fjor. Den samme utrivelige melodien går delvis på repeat også på regionalt og nasjonalt nivå. Men lysglimt finnes det heldigvis mange av i vår organisasjon: Til tross for at Norges-cuptoget i isfiske ikke ble klarert for stopp på alle de terminfestede perrongene, ble en vinner kåret – En Hedmarking! Det gjelder dermed å gjennomføre det man kan, og der har alle organisasjonens ledd vært gode! Utsettelse er bedre enn avlysninger, alternativ gjennomføring er bedre enn ingen. Sistnevnte er også gjeldende for årsmøter! For fylkeslagets del blir det avholdt så tradisjonelt om mulig, – alternativt om ikke. Et eksempel til etterfølgelse.

Propos jubileum – NJFF feirer 150 år i år, og mange steder i landet ble jubileet markert med viltmat over bålet 10. februar. Den planlagte

storstilte bursdagsfeiringen har derimot blitt utsatt til 23. oktober. Vi håper i denne sammenheng at så mange foreninger som mulig blir med å feire dagen til denne bautanen! For hvor hadde vi vært i dag hva mulighet for utøvelse av jakt og fiske gjelder var det ikke for de som startet det hele i 1871 – og de som har tatt over stafettspinnen underveis? Det er heller ikke hver dag man feirer en som så dagens lys omtrent samtidig som den industrielle revolusjonen. Vi har i denne sammenheng også utviklet oss i takt med samfunnet for øvrig, men uten at det har gått på bekostning av kjerneverdiene våre! Og vi skal heller ikke i fremtiden være redde for å si hva vi mener – hva vi står for!

Når vi så er inne på dette med fremtiden så vil det regionale nivåets fremtid hva fylkesstrukturering gjelder avgjøres på årets landsmøte. Det er nemlig landsmøte-år! Det har i denne sammenheng blitt arbeidet møysommelig fra fylkeslagets side med NJFF sin organisasjonsrapport. Rapporten sier mye om mangt, herunder viktige ting for NJFF-Hedmark så vel som lokalforeningene. Noe skuffende er det derfor at vi kun har fått inn noen få svar fra lokalforeningene på det utsendte spørreskjemaet! Målsetningen med undersøkelsen var å fange opp lokalforeningenes tanker og ønsker for, ja nettopp fremtiden. Det er viktig at vi holder god dialog i alle ledd fremover – og der kan vi

utvilsomt bli bedre alle sammen! Når det gjelder organisasjonsarbeid for øvrig vil jeg benytte anledningen til å ønske Nord-Odal JFF velkommen inn i NJFF-familien. Dette er en ny forening, og et resultat av sammen-slåing av Mo JFF og Sand JFF. Det gledes!

Når jeg så kikker ut av vinduet igjen ser jeg at våren sakte men sikkert sletter vinterens spor; isen forsvinner litt om litt, svarttrosten er tilbake, og fjorårets løv kommer sakte men sikkert til syne igjen. Med våren kommer lys og varme, håp og glede. Jeg vil med dette oppfordre dere alle til å følge denne fantastiske oppvekkelsen på nært hold, ute der det skjer! Og dere, ta gjerne med noen ut i rekrutteringens navn. Det er nemlig under og etter kriser man ser hva som virkelig betyr noe, og fjorårets salg av jakt- og fiskekort taler i så måte sin klare tale. God vår og forsommer alle sammen!

*Kjetil Hagen,
leder NJFF-Hedmark*

Glommen Mjøsen Skog

Ta kontakt med våre skogbruksledere for gratis befaring og faglige råd om EDEL-programmet - hvordan du kan øke verdien på skogen din.

www.glommen-mjosen.no/edel

E-Vet SMÅDYRKLINIKK I ELVERUM

TIMEBESTILLING

Vi utfører det meste av forebyggende behandling, indre medisinske utredninger og bløtvevskirurgi. Akutt syke dyr/dyr som trenger øyeblikkelig hjelp vil bli prioritert.

TRYGGHET

Vi jobber for å tilby faglig og personlig trygghet for deg og dyret ditt.

TA KONTAKT

Vårt nummer 62415000 er tilknyttet vakthavende dyrlege også utenom klinikkens åpningstid.

Åpningstider

Mandag, tirsdag og fredag 9-16.
Onsdag og torsdag 9-19.

Kirkeveien 58
2413 Elverum
Tlf 62 41 50 00
post@evetas.no
www.evetas.no

DØGNVAKT TLF 62 41 50 00

Vinnere av vervekonkurransen i 2020

Tekst: Mari Tangen Evensen

NJFF-Hedmark gratulerer vinnerne i vår vervekonkurransen i 2020 – Vang JFF og Vingelen JFF!

Vang JFF vant klassen over antall medlemmer i pluss i året 2020 med 64 flere medlemmer enn året før, mens Vingelen JFF vant klassen for størst økning i prosent. Vingelen JFF

hadde 25% flere medlemmer i 2020 enn i 2019. Premien, en Murikka-panne deles ut til begge foreningene på årsmøtet!

I «annerledesåret» 2020 ble det en fin økning i antall medlemmer i Hedmark. Ved årsskiftet var det 9870 medlemmer, 257 flere enn året før.

Ny premie for 2021

Styret i NJFF-Hedmark setter, som de foregående årene, opp premier til de lokalforeningene som har størst medlemsvekst gjennom 2021.

Både i antall og prosent. Premien er en bålpanne fra Espegard.

Stå på med medlemspleie og medlemsverving også i 2021! NJFF tilbyr flotte vervepremier til de som hjelper organisasjonen med å vokse!

Medlemsøkning!

Det var gledelig å se medlemstallene pr 1. april! Oversikten viste 9225 medlemmer i Hedmark. 680 flere enn på samme dato i fjor, det vil si en økning på 7,96%! Dette er kjempebra med tanke på at det nå har gått et år med «ny hverdag», i perioder strenge smittevernregler

og mindre aktivitet og sosial kontakt. Det er tydelig at foreningene våre står på med godt arbeid! Er året 2021 året for å nå den magiske grensa på 10 000 medlemmer? Stå på med verveinnsats!

Vi skriver april, og har lagt bak oss et vanskelig år for foreningsdrift. Koronaen har gjort det svært vanskelig å gjennomføre aktiviteter på normalt vis. Mange foreninger har slitt med å få endene til og møtes økonomisk, og de gode sosiale møteplassene vi har hatt på skytebaner og klubbhus har delvis blitt borte. Kurs, storviltprøver, og andre aktiviteter har blitt satt på vent. Årsmøter og andre møter har blitt tvunget til å gjennomføres på alternative måter. Med vaksineringsen som er i gang ser vi lysere på en sommer forhåpentligvis med normal aktivitet i foreningene. Det er budet fra direktoratet at årets storviltprøve skal gjennomføres på normalt vis, noe som automatisk fører til aktivitet på banene igjen.

For fylkeslaget ble også året spesielt. Vi gjennomførte årsmøtet for første gang uten å møtes. Det samme ser ut til også å gjenta seg i år. Vi får håpe dette er unntaket for å få gjennomført et årsmøte. De beste diskusjoner og beslutninger får en ved å møtes fysisk! Vi måtte også utsette og avlyse mange av våre kurs og aktiviteter sist år. I de litt mer «åpne» periodene i juni og august kjørte vi alt hva vi klarte og fikk, med gode smitteverntiltak, gjennomført mange kurs og aktivi-

teter. Med hjemmekontor i deler av året, og reduserte kostnader klarte vi oss bra økonomisk tross alt.

Vi er heldige i vårt fylke med nærheten til naturen. Den er koronafri, og er arena for grunnlaget for de aktivitetene vi driver med. Jakt, fiske og friluftsliv kan gjennomføres til tross for koronapandemi. Og det har virkelig folk benyttet seg av. Sjelden, om noen gang har naturen blitt benyttet til «våre» aktiviteter som siste år. Over alt meldes det om rekord i fiske- og jaktkortsalg. Så å si alle hytter og koier til våre foreninger og samarbeidspartnere har vært utleid. Noe positivt har pandemien ført med seg.

Lisensfelling av ulv er blitt vanlig i fylket. Også denne gang overprøvde departementet den lokale rovvilt-nemndas fastsettelse av kvoter. Lisensfelling av fem revir ble til to. Et i Hedmark og ett i Akershus. I begge revir viste det seg å være flere ulver enn kvoten tilsa. Etter en utvidelse av kvoten, ble også disse ulvene skutt. Da det viste seg at det var enda flere ulver i områdene, stoppet Statsforvalteren lisensfellinga i begge områdene. I begge revirene er det altså igjen ulv etter at lisensfellinga er over. For de som bor og jakter der, spiller det liten rolle om

det er tre eller ti ulver igjen. Det er uansett vanskelig å slippe en jakthund løs i området når det er igjen ulv. Her må NJFF og andre organisasjoner jobbe politisk for å prøve få forandring på dette. Et uttak av alle ulver i et område det er bestemt lisensfelling i må være målet. Ellers må det tilføyes at lisensfelling i begge revirene foregikk på en meget ryddig og ordentlig måte. All honnør til jaktledelsen og lisensjegerne for en meget godt utført arbeid.

Vi går ei spennende tid i møte med landsmøte i organisasjonen i november. Her blir forbundets politikk for de neste årene fastsatt. Dette blir kanskje ett av de viktigste landsmøtene i historien. Hvordan skal organisasjonen se ut i framtida? Skal NJFF følge den nye fylkesstrukturen? Dette er avgjørelser som kan få stor betydning for oss som fylkeslag. Det er forslag om sammenslåing av NJFF-Hedmark

og NJFF-Oppland til NJFF-Innlandet. Her er det mange spørsmål som henger i lufta, og som vil bli avgjort på landsmøtet. Vil det bli ett kontor eller vil vi fortsette med to? For oss ansatte kan det også få stor betydning for vårt arbeidsforhold. To fylkessekretærer reduseres til en? Våre ansatte jobber over hele Innlandet med funksjonsdeling? Det vil bli godt å få landet en del avgjørende spørsmål som har svevd over oss en tid. Forbundsstyret har ikke kommet med et endelig forslag så langt. Det er organisasjonsrapporten som kom ut før jul som så langt har vært forbundsstyrets arbeidsdokument. Det viktige er hva som er best for hver enkelt lokalforening og hvert enkelt medlem. Dette håper vi at lokalforeningene engasjerer seg i fram mot landsmøtet

Vi i NJFF-Hedmark ønsker alle en riktig god og koronafri sommer!

Ole Mattis Lien, fylkessekretær NJFF-Hedmark

Skyteprøvekontrollør-appen

Tekst: Mari Tangen Evensen

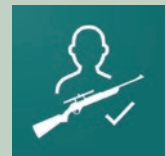
I fjor kom appen «Skyteprøvekontrollør». De som skal kontrollere storviltprøven

får en lettere jobb med den nye appen. Kontrollørene kan gi jegerne kvittering for treningsskudd og bestått skyteprøve i form av en QR-kode.

For å få tatt i bruk den nye appen, må foreningene selv registrere kontrollørene med vervet «Storviltprøve kontrollør» på njff.no i lokal medlemsadministrasjon, med tilknytning til den forenin-

gen de skal være kontrollører for. Så må kontrollører laste ned en egen app, «Skyteprøvekontrollør», som brukes for godkjenning av treningsskudd og storviltprøver. Appen kan lastes ned i Google Play for Android-telefoner og i App Store for iPhone. Appen vil være klar for bruk av kontrollørene dagen etter de er registrert som kontrollører i lokal medlemsadministrasjon på njff.no. Skyteprøven består av 30 obligatoriske treningsskudd og 5 prøveskudd mot dyrefigur. Kontrollørene kan avgi kvittering til jegerne for obligatoriske skudd og bestått prøve ved bruk av den nye appen.

Appen for jegeren

For jegere er det utviklet en egen app «Min jegerdokumentasjon» som lar jegeren ta med dokumentasjon på avlagt skyteprøve og betalt jegeravgift på mobilen.

Jegere får altså vitnemål for skyteprøve på mobilen. Jegeren må ha lastet ned appen «Min jegerdokumentasjon» og registrert sitt våpen. Gjør dette i forkant på PC (bank ID kreves) slik at du er klar når du kommer på banen. Kvittering avgis direkte til jegerens app «Min jegerdokumentasjon». Opplysningene som legges inn overføres automatisk til Jegerregisteret straks jegerens mobiltelefon har dekning eller til-

gang til internet. Det er kun kontrollører som NJFF, DFS og andre godkjente arrangører som er meldt inn til Jegerregisteret som har tilgang til å logge seg på den nye appen. Dette skjer med sikker innlogging via ID-porten.

Det er altså en app for skyteprøvekontrollører: «Skyteprøvekontrollør», og en for jegeren: «Min jegerdokumentasjon».

NJFFs 150-årsjubileum

Tekst og foto: Mari Tangen Evensen

Jegernes og fiskernes egen organisasjon jubilerer i år! 10. februar 1871 ble Norsk Jæger- og Fisker-Foræning stiftet.

Nå er det gått 150 år og NJFF har blitt en av våre største friluftsgeselskaper med mer enn 110.000 medlemmer spredd over hele landet.

Koronarestriksjoner har så langt lagt en demper på feiringa i store lag, men vi har feira allikevel! På stiftelsesdatoen feiret vi med god mat på bålet – hver for oss, men «sammen». Bilder ble delt i sosiale medier, og vi var mange som tok

middagen ute denne dagen! Se bilder på sosiale medier: #njff150år og #njff150århedmark

Ny dato for utebursdag – i forhåpentligvis store lag, er lørdag 23. oktober. Vi håper foreninger og medlemmer i hele Hedmark blir med denne dagen! NJFF-Hedmark samarbeider med Nordre Elverum JFGF og Elverum JSK om et arrangement ute på Norsk Skogmuseum. Her blir det 3-retters meny og aktiviteter for de minste.

Noe av det som skjer i jubileumsåret: Fiskesommer, introjakter, kvinneaktiviteter, barne- og familieaktiviteter, m.m. blir alle en del av jubileumsaktivitetene. Jakt- og fiskelandet er en episk film som viser jakt og fiske i storslått norsk natur. Dette blir en jubileumsgave til foreningene og fylkeslagene.

Landsmøtet høsten 2021 vil også inneholde markering av jubileet vårt. Ny visuell profil, ny logo, nye nettsider, jubileumsfilmer – portretter av med-

lemmer, NJFF er å se på reklame i TV, på radioen. Dette er bare noe av det som skjer ... Vi vil vise frem oss selv i år!

Jakt- og fiskeglede til alle – for alltid!

Landsmøtet 2021

Landsmøtet i Norges Jeger- og Fiskerforbund avholdes hvert tredje år. Landsmøtet i år holdes på Clarion Hotel & Congress Oslo Airport fredag 12. november – søndag 14. november 2021.

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

Siste landsmøte ble holdt i 2018. I år er det derfor nytt landsmøte i organisasjonen. Landsmøtet er viktig for oss alle som er medlemmer i NJFF, det er her politikken og retningslinjene for organisasjonen blir lagt for de neste tre årene. Alle medlemmer har rett til å fremme forslag for landsmøtet.

Til landsmøtet kommer 150 delegater fra hele landet. Delegatantallet beregnes ut fra medlemstallet i hvert enkelt fylke. Hedmark har nest flest delegater med 13 delegater som velges på vårt årsmøte. Akershus har flest delegater med 17. I tillegg til fylkenes delegater, er også forbundsstyret og representantskapet delegater på landsmøtet. For at landsmøtet gjennomføres i henhold til NJFFs vedtekter, er det noen viktige frister som må overholdes. Her følger informasjon om noen av de viktigste tidsfristene foreninger og fylkeslag bør være oppmerksomme på:

1. april: Frist for å meddele valgkomiteén forslag på personer til de valg som skal gjøres på landsmøtet.

1. juni: Frist for fylkeslagene til å meddele NJFF sentralt en oversikt over valgte delegater.

1. juni: Frist for innkomne saker, dvs sakene må være Forbundsstyret i hende innen denne datoen.

1. august: Frist for innsending av forslag på kandidater til NJFFs ungdomspris

1. august: Frist for innsending av forslag på kandidater til NJFFs Viltstelspris

1. august: Frist for innsending av forslag på kandidater til NJFFs Fiskestelspris

1. august: Frist for innsending av forslag på kandidater til Foreningsprisen 2020

12. september: Frist for utsendelse av landsmøtedokumentene, deriblant Forbundsstyrets forslag.

Landsmøtet i år vil være et av de viktigste i historien. Ny organisasjonsstruktur med blant annet sammenslåing av fylkeslag vil være på agendaen.

Benytt den demokratiske retten til å være med på å påvirke forbundets politikk!

Vår leder Knut Arne Gjems er på valg på landsmøtet i november.

Mer info om alle våre kurs i aktivitetskalenderen på hjemmesiden: www.njff-hedmark.no

Påmelding til kurs via aktivitetskalenderen på våre nettsider.

Dersom det ønskes mer informasjon ta gjerne kontakt med NJFF-Hedmark på tlf.: 62 42 51 81, eller e-post til: ada.bredalen@njff.no

Påmeldingsfrist til kursene er 2 uker før arrangementets oppstart, der ikke annen dato er oppført. Forbehold om endringer.

Kurs/aktivitet	Sted	Tid	Pris	Info
Jakt- og fiskeoppsynskurs	Oppland		2000/2750	Kurset er åpent for alle, men retter seg i hovedsak mot de som ønsker å virke som jakt- og fiskeoppsyn. Kurset gir en enkel innføring i hva oppsynstjenesten innebærer, organisering av oppsynet, politiet og domstolene, samt gir en generell innføring i det sentrale lovverket for jakt- og fiskeoppsyn.
Hagleinstruktør	Åsnes		2500/3200	Kurs for de som ønsker å veilede på haglebanen. Teoretiske og praktiske øvelser. En praksisdag kommer i tillegg til disse planlagte kursdager.
Takseringskurs	Stange		600/800	Lær hvordan man takserer rype og hønsfugl. Kveldskurs.
Skadefellingskurs	Lisetra		2500/3200	Lære mer om skadefelling av store rovdyr, men spesielt egnet for deltakere på kommunale fellingslag. Teoretiske og praktiske øvelser.
Hagleinstruktør	Åsnes		2500/3200	Kurs for de som ønsker å veilede på haglebanen. Teoretiske og praktiske øvelser. En praksisdag kommer i tillegg til disse planlagte kursdager.
Dressurinstruktør	Elverum		2500/3200	Dressurinstruktørkurs for de som ønsker å veilede på dressurkurs. Krever gjennomført jakthund grunnkurs. Krav om praksis etter kurset for å bli godkjent dressurinstruktør.
Villsvinkurs	Elverum		1800/2500	Kurs over to kvelder. Kurset inneholder både teori og praktiske øvelser om hvordan man gjennomfører jakt og ettersøk av villsvin. Det vil bli lagt inn praktiske skyteøvelser, samt øvelser med hund for å vise hvordan ettersøk på villsvin kan utføres.
Villsvinseminar	Kongsvinger		100/200	Her vil det bli foredrag og en fin mulighet til å tilegne seg den siste informasjonen omkring lover og forskrifter.
Ettersøksinstruktørkurs	Elverum		2500/3200	Som ettersøksinstruktør vil du avholde kurs for ettersøkshunder og deres eiere. Dette kan være alt fra grunnleggende nybegynnerkurs, treninger og kurs i praktisk ettersøk der eksempelvis undersøkelse av skuddplassen og «lese» hund inngår.
Rifleinstruktørkurs	Åsnes	30.4.–2.5.	2500/3200	Rifleinstruktørkurs for de som ønsker å veilede på riflebanen. Teoretiske og praktiske øvelser.
Fluekastekurs	Elverum		1500/2250	Mer informasjon kommer. Ta evt. kontakt med Marius Hassve.
Grunnkurs jakthundinstruktør	Elverum	8.–9.5.	2500/3200	Grunnkurset er obligatorisk for alle som vil utdanne seg til instruktør innen ettersøk, aversjon og jakthunddressur. Kan også være nyttig for alle jakthundeiere med ønske om mer kompetanse om hunden og jakthunddressur.
Storviltjegerens ansvar – mer enn du tror», Jaktlederkurs	Trysil	21.–22.5.	2000/2750	Pensumet tilfredsstillende krav til jaktlederkurs. Egner seg for storviltjegere og hundeførere generelt, og jaktledere spesielt. Det tar for seg jaktlederrollen, lover og forskrifter, ansvar, forvaltning, human jaktutøvelse og ettersøksjakt -teori og praktiske øvelser i felt.
Fylkesleir for ungdom	Malungen	18.–20.6.	500/1000	Fylkesleir for ungdom er en unik mulighet for ungdom til å delta på lærerike dager med tilrettelagte aktiviteter under trygge forhold.
Dressurkurs unghund/valp	Elverum	juli–august	2000/2750	Grunnleggende dressur og lydighetskurs for unghund/valp. Kurset arrangeres over 8 kurskvelder, hvor første kvelden er teori uten hund.
Jegerprøvekurs	Elverum	10.–31.8.	2000/2750	Kurset er obligatorisk for å gå opp til jegerprøveeksamen. Alle som fyller 14 år i kalenderåret eller eldre kan delta. Kurset vil hovedsakelig foregå på kveldstid.
Prøvefiskekurs	Rendalen	aug.–sept.	2000/2750	Mer informasjon kommer. Ta evt. kontakt med Marius Hassve.
Elgjegerkveld	Elverum	september	100/200	Her vil det bli foredrag og en fin mulighet til å tilegne seg den siste informasjonen omkring lover og forskrifter.
Småviltcamp		sept./okt.	1300/2600	Introjakt med rikt innhold! Leirdueskyting, jakt på hare, skogsfugl/rype. Beregnet for nye jegere 16–26 år. All mat, jaktkort og overnatting er inkludert. Begrenset antall plasser! Send søknad om dette frister!
NJFF-150 år	Elverum	23.10.		Vi feirer Norges Jeger- og Fiskerforbunds 150-årsdag på Norsk Skogmuseum med blant annet helgrilling av hjort. Samarbeid med Elverum JSK og Nordre Elverum JFGF.

Gjedde (*Esox lucius*)

Gjedde har potensiale til å bikke 20 kilo! Vår ferskvannsfisks ubestridte tungveker med andre ord. Det er så mye eksplosivitet i dette dyret at selv Usain Bolt blir seende ut som en sinke ut fra startblokk. Jaggu ikke rart gjedda har blitt en av de mest ettertraktede sportsfiskene!

Tekst: Fiskeutvalget NJFF-Hedmark. Foto: Nils Øverby

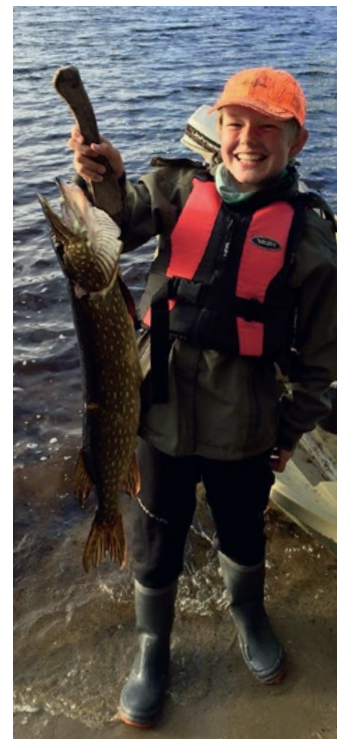
For å hamle opp med en tungveker må man være godt forberedt. Stang, snelle og sene må alltid stå i stil til byttet, og i dette tilfelle blir utstyret av den mer grove sorten. Gjedda er nemlig en storkjeflet og glupsk rovfisk. Store spinnere, sluker, jigger, jerkbait, poppere og wobblere vil alle kunne fange en gjeddes oppmerksomhet. Gjedda er i tillegg blitt meget populært å ta på fluestang! Fluefiske med flyteline og popper når gjedda går på grunt vann er noe av det kuleste en sportsfisker kan oppleve! I tillegg kan høst- og tidlig vårfiske med synkeliner og store streamere anbefales. Ellers kan død stedegen agnfisk virkelig gjøre susen, og sistnevnte har de siste årene blitt mer og mer populært også på vinterstid. Gjedde kan, som abborren, fiskes hele året. Like etter

at isen har gått, i gyteperioden, finner du den ofte på oversvømte mark. En av undertegnede aller beste gjeddefisketurer har faktisk funnet sted på et grasjorde i begynnelsen av mai, flere hundre meter fra opprinnelige elveløp. Ellers i sommerhalvåret kan fiske i siv-beltet eller i marbakker være effektivt. I elv vil gjedde for øvrig foretrekke å vente på byttet sitt i de roligste partiene. Kontakt utvalget for flere tips om praktisk fiske, ja kanskje du til og med får noen hotspots. Forresten, husk stålfortom!

Gjedde som topp-predator påvirker utvilsomt økosystemet den lever i. Byttefisker må forandre strategi for å overleve, ja i noen tilfeller endrer byttet til og med kroppsfasong! Det kan derfor få svært uheldige konsekvenser om gjedde settes ut der den ikke naturlig hører hjemme, altså der de øvrige artene ikke er tilpasset et liv med den. Som for abbor

er gjedde en østlig innvandrer, og er derfor en regionalt fremmed art når den forekommer i en lokalitet på Vestlandet. Her i Hedmark derimot er den naturlig forekommende i de fleste lokaliteter den finnes i. Hovedbyttefisker til gjedda avhenger naturlig nok av hva som er tilgjengelig. Dens evne til å konsumere mort og ikke minst dens kannibalistiske egenskaper har derimot fått noe mer oppmerksomhet i dag enn tidligere dagers frykt for gjeddes evne til å desimere spesielt ørretbestander. Rett forvaltningspraksis til rett lokalitet er derfor viktig. I en næringsrik lokalitet med mye mort er vannkvaliteten oftest mest begunstiget med smågjedder! I mer næringsfattige innsjøer der fisk med rød iris er byttet ut med fisk av rødt kjøtt vil det være best å bevare de store gjeddene – om ikke lokaliteten er overbefolket av ørret vel og merke! Dette i et basic økosystemtenesteperspektiv vel og merke. I et sportsfiskerperspektiv ønskes dog også begge typer lokaliteter, den ene for den erfarne rekordjegeren – den andre i et rekrutteringsperspektiv!

Vi vil til slutt anbefale å prøve gjedde som matrett. De små og mellomstore individene er nok de aller

Et flott gjeddeeksemplar fanget i Trysil av JOFS deltaker Martin Backe-Viken. Det er derimot et stykke opp til norgesrekorden ...

beste matfiskene, og med ei god kjøttkvern blir filetert gjedde, løk, potetmel, salt, pepper, muskatnøtt melk og rømme til gull i panna over bålet; nemlig til utmerkede glyne fiskekaker! Velbekomme.

Skytebaneregistrering

Norges Jeger- og Fiskerforbund er nå inne i en prosess med å finne alle skytebanene som jeger- og fiskerforeningene har, og legge dem inn i skytebaneregistret.

Tekst: Ole Mattis Lien

Dette er et felles register som også Det Frivillige Skyttervesen (DFS) bruker. Alle banene i Norge legges inn i dette registeret. Tonje Grøn-vold er ansatt i NJFF på ett års prosjekt som skytebanekonsulent.

Hun har tidligere erfaring fra DFS. Hun har funnet alle kjente baner som er registrert i Hedmark og lagt dem inn i registret med riktig koordinatsett. Vår jobb med dette er å kvalitet sikre det arbeidet som Tonje har gjort. Vi må med lokalkunnskap og hjelp av dere i lokalforeningene finne ut om det er riktige baner som er lagt inn og om koordinatsett stemmer. De av dere som har skytebaner vil høre fra oss i NJFF-Hedmark framover. Vi trenger deres hjelp til at alle baner er registrert med riktig beliggenhet og koordinater. Det registreres også hva slags baner som finnes på anleggene.

Foto: Anne Marthe Gjestvang

BUK-Hedmark og skoleprosjektet

Fiskedag på isen med Elverum ungdomsskole

Ingenting er viktigere enn arbeid med rekruttering av barn og unge. Med fokus på gode smitteforebyggende tiltak har vi allerede fått gjennomført flere flotte arrangement.

Tekst: Mari Tangen Evensen og Marius Hassve.

Foto: Mari Tangen Evensen

Fremtidens beslutningstakere har blitt introdusert for isfiskets mange gleder på Gjesåssjøen, Sørsåss-

jøen og Sagtjernet denne vinteren. Mang en abbor, mort og brasme har blitt nappet opp av pilkehullet til stor entusiasme fra både fiskere og instruktører. Fisket har derimot vært noe tregt, så pimpel og trekrok har blitt byttet ut med tynne liner og små mormyskaer. Det gjelder nemlig å sko seg for alle

forhold. Skoleprosjektet fortsetter med uforminskert styrke utover våren – Så fremt COVID-19 situasjonen tillater det vel og merke!

Det er færre restriksjoner ved gjennomførelse av skoledager enn fritidsaktiviteter, og nettopp dette har BUK fått erfare det siste året. Planene i vinter er i stor grad utsatt til senere i år, fluebinde-, og mårfangstkurs for å nevne to. Utvalget har i en vanskelig tid vært kreative, og i denne sammenheng er tips til turer og aktiviteter lagt ut på vår hjemmeside. Det er også søkt om midler til en storstilt barne- og ungdomssatsing. I tillegg er planleggingen av årets fylkesleir på Malungen 18.– 20. juni i gang for fullt. Barn og unge i gamle Hedmark fylke har med andre ord mye å glede seg til over utover. Følg oss i sosiale medier og klikk innom vår hjemmeside da vel.

NJFF-Hedmark
hjemmeside

Isfiskedag med Hamar arbeid og aktivitet

Tirsdag 16. mars var det duket for isfiske med Hamar arbeid og aktivitet. Dagen skulle filmes av TV BRA, og fokuset var gjennomgang av de små detaljene som kan være utslagsgivende for å få fisk På isen ...

Tekst: Mari Tangen Evensen og Marius Hassve.

Foto: Mari Tangen Evensen

Eller mer korrekt UNDER isen. Til tross for at en og annen abbor bet på trekroken under pimpelen, var det fin-mormyskafiske som virkelig leverte varene! Den lille kula med krok som etterligner et planktonisk

krepsdyr måtte fiskes med lette bevegelser akkompagnert av sakte heving fra bunn og oppover. Med en følsom nappeindikator og tynn line bet det da både titt og ofte. Det grovere utstyret fristet derimot i mindre grad, tross for samme agn på kroken – rød maggot.

Den største fisken derimot, en abbor på 400 gram, tok resolutt på trekroken under pimpelen. Denne ble gjort opp og grillet over bålpanna til stor entusiasme fra alle til stede. Absolutt alle fikk fisk i løpet av dagen, og alle sammen var enige om at man måtte ha med både pilkestikke med pimpel og mormyska på abborfiske, sistnevnte to i antall – En med normalt tykk sene og en med noe tynnere. Vi takker alle deltakere for en flott dag! Lyst til å ta med en gruppe ut på isen eller med meitestanga? Kontakt i så fall oss i NJFF-Hedmark!

Det napper både titt og ofte på Rokosjøen. Fisken er derimot ikke alltid like lett å lure!

Konkurransefiskevinteren

Norgescupvinner Kenneth Jernberg fra Odal SFK. Årets norgescupsesong ble nettopp det, en norgescup. Vanligvis ville det vært uttak til nordisk mesterskap, men Sverige måtte kaste inn håndkle grunnet COVID-19 allerede før sesongstart.

I forkant av hver en isfiske sesong er det ett spørsmål som er overordnet alt annet; når legger den første isen seg? Som arrangør av sesongens første isfiskestevne kan jeg skrive under på at den spenningen ikke er mindre intens når du vet at håpet, ja det er tillagt deg!

Tekst: Marius Hassve.
Foto: Therese Jernberg,
Marius Hassve og Femundmat AS

Det var lenge tvil om isen på det lille fiskerike vannet midt i Rena sentrum ville legge seg i tide denne sesongen. Datoen for stevne, 5. desember, er tross alt en tid det fortsatt klippes plenen i andre deler av landet.. Kulda kom derimot som bestilt, og stevne ble gjennomført. Alle holdt seg på riktig side av isen, sesongen var offisielt i gang!

Norgescupen (NC) åpnet denne sesongen som fjorårets, i Trysil, nærmere bestemt Eltsjøen. Sesongens stevne ga 300 kilo abbor, en halvering fra forrige sesong. Mon tro om sist konkurranser resultat med et uttak på hele 8 kilo pr. hektar innsjøareal har medført resultater? I fiske er det derimot så mange påvirkende faktorer at vi nesten får vente noen år før vi konkluderer. Eltsjøen som konkurransearena er det derimot ingenting å tvile på! For en artig abbor sjø a gitt. Nytt for årets konkurransesesong i sin helhet var strenge retningslinjer hva gjennom-

føring gjelder. Dette grunnet COVID-19 situasjonen. Arrangørforeninger tok i denne sammenheng forhåndspåmelding inkludert betaling over VIPPS. Det har heller ikke blitt fysisk premieutdeling etter konkurransene. Alt for å hindre ansamlinger av deltakere. På isen trengte vi derimot ikke å endre rutiner; her er det jo minimum 5 meter mellom deltakere uansett..

Til tross for ingen registrerte smittetilfeller på norgescuptoget, måtte vi dessverre avslutte cupen i månedskifte februar/mars. 3 av 6 stevner hadde da blitt gjennomført, men nå var det dessverre ikke lenger mulig å få tillatelse til å stoppe på flere perronger. Kenneth Jernberg fra Odal SFK hadde gjort det skarpest på de tre stevnene vi fikk tillatelse til å gjennomføre i vinter, og Kenneth ble med dette totalvinner, og Norges beste isfisker 2021. I tillegg til Kenneth, vant Birgit Kildalen (Odal SFK) og Christina Holtslag (Trysil SFK) sine NC klasser. Johan Alexander Ruud (Odal SFK), Yulian Holtslag (Trysil SFK), Tom Erling Haugen (SFK Raufjørningen), May Leikåsen (Hof Vestre JFF) og Heidi Kartsensen (Odal SFK) fikk alle plasseringer som tilsa nordisk deltakelse i en normalsesong. Men som vi alle vet er ingenting normalt.. Enda! De nasjonale innstrammingerne resulterte for øvrig i at norgesmesterskapet (NM) måtte avlyses, og at fylkesmesterskapet (FM) i Hedmark ble utsatt inntil videre (ikke gjennom-

ført i skrivende stund). Dette igjen medførte at NJFF-Hedmark sin fiskefadderordning ble satt på vent til neste sesong. NJFF-Hedmark takker alle arrangørforeninger og deltakere for sesongen, og gratulerer alle våre plakettvinnere. Nå er det bare å vente på ny sesong med nye muligheter, forhåpentligvis uten COVID-19!

Kortreist mat

Fiskekonkurranser er så mangt. Det er fysisk aktivitet, fellesskap, fiskekultivering, og masse god mat! Trysil SFK hadde i år inngått en avtale med den lokale bedriften Femundmat AS. Femundmat fikk overlevert de om lag 300 kiloene med abbor etter NC stevnet på Eltsjøen i desember, og stod videre for filetering og panering, som resulterte i mang ett fish and chips måltid servert på deres kafé i Engerdal. NJFF-Hedmark oppfordrer flere foreninger til å få til lignende avtaler i forbindelse med gjennomføringer av sine fiskekonkurranser.

Etter innveing er den flotte abboren fra Eltsjøen klar for videreforedling av den lokale bedriften Femundmat AS.

I 2016 ble mange skremt ved påvisning av første tilfelle i Europa av Chronic Wasting Disease på villrein i Norge. Utallige spørsmål dukket opp. Hvor kom smitten i fra, hvor alvorlig var sykdommen? Hva skulle vi gjøre nå? Hva med kjøttet og kan det smitte til mennesker? Sykdommen fikk navnet skrantesjuka som beskriver godt hva vi snakker om.

I dag vet vi mere og Norge er nå ledende nasjon i forskning og håndtering av sykdommen på villrein. Vi har lært under vegs og samarbeid og åpenhet mellom fagmyndigheter, forvaltningen, forskningsmiljøer og ikke minst jeger- og vilt miljøene har vært en forutsetning

Vi skal fortsette å snakke sammen!

Hva er skrantesjuka

Skrantesjuka er en alvorlig og alltid dødelig prionsykdom hos hjortedyr. Prioner er en type proteiner som ikke brytes ned i kroppen.

Vi har to kjente typer skrantesjuka-prioner i Norge. Hos villrein har sykdommen opptrådt smittsomt (klassisk skrantesjuka) som vi kjenner fra Nordfjella og sist Hardangervidda. Så har vi funn hos elg og én hjort hvor den trolig har oppstått spontant hos eldre dyr (atypisk skrantesjuka). Atypisk skrantesjuka anses som ikke smittsom mellom dyr.

Hva vet vi i dag

Karlegging og prøvetaking er viktigste redskap for å ha best mulig oversikt over hvor vi finner skrantesjuka i dag. Siden 2016 er over 125 000 prøver tatt fra enkelt dyr.

Dessverre må vi regne med at flere påvisninger kan komme noe vi også har sett på hjortedyr i våre naboland.

Hvorfor har vi disse tiltakene

Tenk litt på året som har gått og alle Koronatiltakene. Vi vil for enhver pris unngå spredning av smitte til nye områder. Derfor er mange av tiltakene mot skrantesjuka så omfattende.

Hva kan jeg som jeger gjøre / Hva må jeg vite som jeger

Det er viktig å kjenne til hva som gjelder i ditt jaktterreng der du jakter eller skal jakte.

- De som jakter flere steder må unngå mulig spredning av smitte
- Søk lokal informasjon
- Sørg for å ha oppdatert informasjon før du jakter
- Prøvetaking er viktig
- Slakteavfall ryddes opp så godt som mulig

Informasjon til jegere om skrantesjuka (CWD)

Som jeger har du en sentral rolle i å bistå med å hindre spredning av skrantesjuka og å bidra til å skaffe oversikt over hvor utbredt sykdommen er. Her er en oversikt over hva du trenger å vite om skrantesjuka når du skal jakte. Oppdatert informasjon om skrantesjuka legges fortløpende på hjortevilt.no

Det har aldri vært påvist smitte til mennesker, men for å være på den sikre siden vil kjøtt fra dyr som tester positivt likevel ikke gå inn i matkjeden.

Det gjelder egne krav for den som jakter i Nordfjella, og etter funnet på Hardangervidda, ber vi om at jegerne også her bidrar til ikke å spre smitte. Se mer om kravene under.

Jegere som får positive prøveresultater blir kontaktet av Mattilsynet, slik at kjøtt og slakteavfall blir destruert. Du bør derfor oppbevare kjøttet og avskjær/bein/slakteavfall og ikke levere det videre før prøvesvaret er klart.

Prøvesvarene vil komme fortløpende og tar ca. 2 til 4 dager fra prøven sendes inn.

Jeger som observerer et dødt, skadet, sykt eller generelt svekket dyr, skal så snart som mulig melde fra lokalt Mattilsynet. Det gjør du ved å ringe 22 40 00 00.

Kan jeg jakte som normalt?

Ja, det kan du. Husk på at det stilles ekstra krav for jegere i Nordfjella og på Hardangervidda.

Her finner du en oversikt over hva som gjelder der: CWD-soneforskritt (Lovdata)

Etter påvisningen på Hardangervidda er det viktig å også jegerne her bidrar for å hindre smittespredning. Det vil si at jeger skal:

- notere posisjonen på fellingsstedet slik at vi kan spore slakterester dersom det viser seg at dyret er smittet. Ta gjerne bilde av stedet slakteavfall er steinet ned, det gjør det lettere å finne.
- grave eller steine ned slakterestene
- rengjøre utstyr og redskaper som er benyttet i jakt på hjortedyr. I tillegg desinfisere utstyr og redskaper som har vært i kontakt med hjortedyr, blodsøl e.l., så fremt negativt prøvesvar ikke foreligger
- prøve å unngå å flytte hele eller deler av døde hjortedyr ut av Hardangervidda før negativt prøvesvar foreligger. Dersom dette ikke er praktisk gjennomførbart, er det viktig at jeger har kontroll på alle delene av dyret

Jakter du i flere områder, oppfordrer vi til at du, mellom hvert område, sørger for at

- klær, støvler og lignende som er brukt på jakt blir grundig reingjort/vasket for å fjerne synlige rester av jord, slakteavfall, avføring osv.
- utstyr som er brukt under slaktning (kniv, sag etc.) vaskes grundig og desinfiseres med 2 % natriumhy-

Fra Mattilsynet, Region Øst
Foto: Ole Mattis Lien

poklorittløsning (for eksempel 1 del Klorin + 1 del vann) som holder minst 20°C i en time. Deretter skylls redskapene grundig med vann siden natriumhypokloritt er sterkt korroderende og kan ødelegge utstyr. Dette er spesielt viktig hvis du har jaktet i Nordfjella eller på Hardangervidda

Kan jeg sette ut saltstein til vilt?

Nei det er forbud mot føring og å sette ut saltstein til hjortevilt. I koronapandemien har vi lært at det ikke er gunstig å samles mange i en smittesituasjon. Dette gjelder også for vilt. I tillegg ser vi at vilt slikker og spiser saltholdig jord rundt en saltstein der det også er sannsynlig at det er urin og spytt fra andre dyr.

Samarbeid er viktig i smittebekjempelse. Jegerne er viktige i bekjempelse og å hente inn kunnskap om smittesituasjonen. Denne kampen er ikke over så hold ut!

Her kan du finne mere informasjon

På disse tre nettstedene som samarbeider finner du oppdatert informasjon om skrantesjuka. Her finner du også spørsmål og svar som oppdateres fortløpende. CWD-situasjonen kan endre seg og informasjon om dette finner du her:

Skrantesjuka (eller skrantesyke – cwd) og hjortevilt

Skrantesjuka (CWD) Mattilsynet

Skrantesjuka – Chronic Wasting Disease (vetinst.no)

Mattilsynet om fôring

På grunn av store snømengder mange steder i distriktet kommer det en del henvendelser om mulighet for å få tillatelse til fôring av rådyr. Som kjent er fôring av hjortevilt forbudt etter den nasjonale CWD-forskriften.

Mattilsynet kan gi tillatelse til kortvarig nødfôring etter søknad. Vi har hatt en intern avklaring om hvordan vi skal praktisere denne muligheten til å gi tillatelse til nødfôring av rådyr i vinter og kommet fram til følgende:

- Det kan gis åpning for kortvarige tillatelser for nødfôring av rådyr i områder som ligger utenfor prøvetakingssonen rundt Nordfjella og Hardangervidda.
- Grunnlaget for å gi tillatelse til nødfôring er dårlig dyrevelferd på grunnlag av lokale snøforhold
- Når det gis tillatelse og startes nødfôring i et område, må denne fôringen pågå inntil snøforholdene i området er slik at dyra finner fôr selv.
- I områder der det er behov, bør det fortrinnsvis samordnes søknader for en kommune eller større deler av en kommune, dette for å opprette et riktig antall foringsplasser på rett sted med riktig fôr.
- Begrunnet søknad med beskrivelse av fôringsopplegget og

plassering av fôringsplasser bør fortrinnsvis utarbeides og sendes inn av lokal viltforvaltning eller i alle fall etter anbefaling fra lokal viltforvaltning.

- Fôringsopplegget må være slik at annet hjortevilt enn rådyr i minst mulig grad oppsøker fôringsplassene. Vær obs på at villsvin kan oppsøke fôringsplasser og at det er ulovlig å fôre villsvin.
- Der tillatelse gis, bør det gis med vilkår om at fôringsplassen overvåkes slik at dyr med avvikende oppførsel kan avlives og prøvetas.
- Hensikten med dette er at nødfôringen samordnes i et større område, at lokal viltforvaltning er involvert og at fôr og fôringsopplegg er tilpasset og innrettet mot rådyr.
- Det vil ikke bli gitt generelle tillatelser til fôring f. eks. kommunevis.
- Fôring for å unngå trafikkfarlige situasjoner er noe annet og krever mer dokumentasjon av annet forvaltningsorgan på at andre tiltak er prøvd. Se §6c
- Utlegging av saltstein for vilt krever dispensasjon.

Se ellers § 6 i *Forskrift om tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD)*

Gauperegistrering 2020–2021

Tekst: Mari Tangen Evensen

Registreringsperioden var over 28. februar, og alle sporlogger ble lagt i Rovebase før påske. Mannskapet har stått på og gjort en god jobb også denne vinteren! Over 2300 km er sporet – ja, og mye, mye mer, for det hender jo at GPSen ikke er med og.

Det har kommet inn en del sporobservasjoner av gaupe på Skandobs gjennom vinteren, mange tar også kontakt direkte med SNO.

Av innmeldinger med NJFF-tilhørighet i Skandobs er det kommet inn 15 meldinger på 2 eller flere gauper. Det er også 7 meldinger uten tilhørighet.

Det er gledelig å se at Skandobs-appen/nettsiden brukes! Fortsett med det!

Den endelige rapporten fra vinterens registrering av familiegrupper av gaupe bruker å komme i midten av mai eller helt i starten av juni. Det blir spennende å se resultatet! Vi deler dette på vår hjemmeside så snart den kommer.

Finn og vinn

Av de som har lagt inn observasjon på Skandobs med NJFF-tilhørighet, der observasjonen er dokumentert av SNO så har vi trukket en vinner av Härkila lynx jaktress, den heldige vinneren er: Adrian Lien Larsson.

Familiegruppe av gaupe på viltkamera i Elverum februar 2021.
Foto: <https://viltkamera.nina.no/>

Lisensfelling som ga flere spørsmål enn svar!

I vinter var det igjen lisensfelling i ulvesona. 11 ulver i Kynna ble felt i løpet av få dager.

Tekst: Ole Mattis Lien.

Foto: Kristian Noer

Lisensfellinga ble gjennomført av en svært dyktig jaktledelse og dyktige jegere. Fellingsforsøkene ble gjort på en human, sikker og effektiv måte, noe som vi i NJFF er godt fornøyd med. Dette setter jegerne i et godt lys i en for noen kontroversiell sak.

Jaktleder og medietalsmann for lisensjakta i Kynna-areviret Kristian Noer forteller om gode samarbeidsforhold med alle involverte parter under jaktutøvelsen.

Det som i ettertid reageres på fra jaktledelse og jegerhold er de grep som ble gjort fra myndighetene under fellingsperioden med begrensninger av fellingsområdet, og stopp av jakta selv om det var ulv igjen i området.

I jaktområdet som Statsforvalteren i Innlandet bestemte for Kynna, ble det åpnet for felling av de 8 ulvene som Rovdata mente oppholdt seg der. Under jakta ble disse åtte ulvene raskt felt, men jegerne fant ytterligere ulver i fellingsområdet. Det ble gitt en ny kvote og tre nye ulver ble felt. Etter dette oppdaget jegerne og SNO ytterligere tre-

fire ulver. Statsforvalteren åpnet derimot ikke opp for ytterligere felling. Først skulle DNA samles og analyseres for å se om dette var Kynna-ulver. Senere ble det åpnet for å ta ut en av disse ulvene, den som tilhørte Kynna-flokken. De to som ikke skulle skytes, hadde ikke spesielt verdifull felles genetikk, men tilhørte ikke flokken. Å skille ut den ene av tre-fire er ikke lett, og jegerne kviet seg for dette med det søkelyset som må forventes ved feilskyting.

Det samme har skjedd i Aurskog-areviret, der det ble gitt fellingsstillatelse på to ulver. Senere viste det seg også der å være flere ulver. Det ble felt seks ulver under lisensfellinga, og det er fortsatt ulv igjen i reviret. Også her har Statsforvalteren begrenset opprinnelig jaktområde. To ulver viste seg etter DNA gransking å være feilskutt. De tilhørte et annet revir selv om de oppholdt seg midt i jaktområdet. Det som har skjedd i begge lisensfellingsområdene i vinter reiser noen spørsmål.

Antall ulver i fellingsområdene avviker fra det tallet som Rovdata oppgir. Dette har skjedd ved de fleste lisensfellingene som i Kynna, Aurskog, Julussa og Osdalen. Det samme har de også opplevd i Sverige. Når vi skal ha en slik kirurgisk forvaltning som det er lagt opp til, er spørsmålet om metodikken er god nok, eller om det er andre årsaker til det store avviket i antall ulv registrert, og fasiten etter lisensfelling. Tilliten til forskning og forvaltning synker hos våre medlemmer ved slike forhold.

For våre medlemmer og andre jegere som bor og jakter i sona spiller det liten rolle om det er igjen tre eller elleve ulver i et område etter lisensfelling. Er det igjen ulv der, vil det å jakte med løs hund være nesten umulig. Et par vil etter forskningens resultater også ta omtrent like mange elger som en flokk. Det viktigste er at området tømmes for ulv. Byrdefordelingsprinsippet burde være tungtveiende for at de som har hatt ulv i sine jaktområder over tid får noen år uten ulv.

Flaggliner er effektive under lisensfelling

At det i kjerneområdet for lisensfelling både er ulver som skal felles og ulver som skal fredes gjør oppgaven umulig for lisensjegerne. Dette gir i praksis en stopp for fellingsforsøket. I Kynna ble det i tillegg krevd bildebevis for å gjenoppta jakt på en ulv som tilhørte Kynna-areviret. En svært vanskelig oppgave. Jegerne ble også oppfordret til å holde oversikt over nye ulver som kom inn i fellingsområdet, også dette i praksis umulig i et så stort område.

Rovviltnemnda foreslo i vinter freding av området rundt genetisk viktig ulv og uttak av 5 flokker. Rovviltnemnda ble overkjørt først av stortingsflertallet i saken med genetisk viktig ulv, og siden av Miljødepartementet i lisensfellingsforslaget. Vi opplevde i møte med nemnda at de hørte våre argument for jakt, og hvor det skulle jaktes før lisensfelling ble bestemt. Forslaget fra nemnda med uttak av revirene Hernes, Hornmoen, Kynna, Aurskog og Rømskog var i stor grad i tråd med våre anbefalinger. Rovviltnemndene i region 4 og 5 sitt vedtak ble overprøvd, og den endelige lisensfellingskvoten ble to revirer (Kynna og Aurskog). Vi føler oss usikre på roviltnemndas rolle framover om deres vedtak hver gang blir overprøvd av departementet.

Fram til vedtak ble gjort høsten 2020 gjorde NJFF-Hedmark en omfattende jobb med å samle viktig dokumentasjon over ulem-

pene ved å ha ulverevir i medlemmenes jaktområder. Dette var dokumentasjon over drepte og skadde jakthunder, reduksjon av jaktinntekter, nærgående ulv og liknende dokumentasjon. Dette ble overlevert nemnda før behandling av lisensfelling for 20/21. Vi hadde også møte med den nye nemnda med god tone, der vi følte at vi ble lyttet til. I forkant av lisensfelling var vi også i dialog med alle parter. Human jakt blir satt høyt og vi delte ut gratis ulveskiver til skytebanene i lisensfellingsområdet til trening og innskyting. NJFF-Hedmark deltok også på møte med Statsforvalteren og jaktledelse etter at jakta ble stoppet for å verifisere DNA på gjenværende ulver i jaktområdet. Lisensfellingsjobben er et omfattende arbeid med sporing, oppsetting og nedrigging av flaggliner, brøyting av veier, planlegging av fellingsforsøk og mye annet. NJFF-Hedmarks styre bevilget 10 000 kroner til dette arbeidet.

Vår oppfatning er at ulveforvaltning må være forutsigbar. Rovviltnemndas forslag om fellinger må vektlegges. Det må i god tid komme regler om hvordan lisensfelling skal gjennomføres og jaktområde. Disse reglene må være forutsigbare og gjeldene for hele lisensfellingsperioden. Når ulvene i et revir skal felles, da skal ulvene felles om de tilhører flokken eller er søskenbarn, tre- eller firmenninger.

Kristian Noer, representant for dyktig fellingsledelse!

Du kan spare inn medlemskontingenten med NJFF-fordelene hos Gjensidige

Du kan få inntil

- 34 % rabatt på hundeforsikring
- 26 % rabatt på forsikring av verdigjenstander som våpen og annet dyrt utstyr
- 18 % rabatt på andre private skadeforsikringer

I tillegg kan du kjøpe livsforsikring til en svært god pris.

Les mer om det totale medlemstilbudet og sjekk pris på gjensidige.no/njff – eller ring oss på **915 03100**.

Nord-Odal Jakt og Fiskeforening

Mo JFF og Sand JFF=sant.

Tekst: Ole Mattis Lien

Ved inngangen av 2021 slo foreningene i Nord- Odal seg sammen til foreningen Nord-Odal Jakt og Fiskeforening.

Mo JFF har vært tilsluttet Norges Jeger- og Fiskerforbund mens Sand JFF ikke har vært tilsluttet forbun-

det. Fra nyttår slo foreningene seg sammen til en forening tilsluttet NJFF.

Begge foreningene utnevnte noen personer til et utvalg som med bistand fra NJFF-Hedmark har jobbet med vedtekter for foreningen, og en organisasjonsstruktur for framtida. Utvalget har gjort en meget god jobb, sier organisasjonsskcontact i NJFF-Hedmark Svein Arve Pedersen. Det har vært en

positivitet og vilje til å få til dette som har vært helt enestående fortsetter han. I slike saker er også forbundet sentralt inne i bildet.

Blant annet er det forbundsstyret som godkjenner vedtektene til den nye foreningen. Dette ble gjort etter foreningens stiftelsesmøte.

Etter første kvartal hadde den nye foreningen 359 medlemmer, en robust forening i Hedmarks målestokk. Leder i den nye foreningen

er Jan-Trygve Akre, nestleder er Henning Solhaug, kasserer Odd Wik og sekretær May Ellen Tangen.

Foreningen er allerede i gang med jegerprøvekurs!

NJFF-Hedmark ønsker foreningen lykke til!

Nye jakttider

Tekst: Ole Mattis Lien

Jakttidene i Norge gjelder for fem år av gangen. Ny forskrift blir gjeldende fra 2022. I den forbindelse har NJFF blitt invitert til å komme med innspill i forkant av høringen på de nye jakttidene. NJFF hadde satt opp noen av de punktene som de mente var viktige. NJFF-Hedmark hadde

dette ute hos foreningene i Hedmark med mulighet til å gi innspill. Det kom få innspill, noe som tyder på at de fleste er fornøyd med dagens jakttider. På grunnlag av de innspillene vi mottok, og styrets vurderinger ble det laget et innspill til NJFF.

NJFF-Hedmarks innspill: For mål ønskes jakttid med start

10.09 som annen småviltjakt (subsidiært 21.08). For ekorn foreslår vi samme jaktstart som mål. Jaktstart for grevling foreslås det samme jaktstart som for rev (15.07). Vi ser ingen biologiske forskjeller på rev og grevling når det gjelder jaktstart for disse artene.

Det er også i NJFFs dokument foreslått vinterjakt for rådyr og hjort ut januar. Styret i NJFF-Hedmark finner dette vanskelig her i fylket. Det avhenger av område og snøforhold. Mye snø kan gi utfordringer i forhold til etikk. Vi motsetter oss ikke at det kan gjennomføres andre steder i landet der forholdene ligger til rette.

Jakt på svart hønsfugl i januar, d.v.s. tiur og orrhane har lenge vært et ønske hos mange jegere. Vi mener dette kan åpnes under visse vilkår, med kunnskapsbasert forvaltning. Vi er usikre på bestandseffekten og foreslår en prøveordning i noen områder. Det er et grunneieransvar med å legge begrensninger, og områder det kan tillates i. Det er også en mulighet å sette kvoter.

Jakttid rype og skogshøns kan også gjøres mer fleksible med mulighet for åpning 1. september i områder som takseres årlig og som viser solid bestand. Her må det til en kunnskapsbasert forvaltning påpekes det. Dette kan også være ei gulrot til flere områder som takseres og der det gjennomføres ei økt forvaltning basert på kunnskap.

Juletidsfredning har også vært gjenstand for diskusjon de seneste jakttidshøringene. Det er kun Norge som har denne særordningen. NJFF-Hed-

mark mener det bør åpnes for jakt i romjula, med unntak av «røde» dager (som påskefredning). Vi mener det skal forvaltes ut fra kunnskap. Med dette forslaget må også arter med jaktstutt 23.12 flyttes til 31.12.

Når det gjelder vinterjakt på Stokkand, synes styret det kan være vanskelig i Hedmark, men motsetter seg ikke behov i andre deler av landet.

Bestanden av oter er fortsatt så liten i Hedmark at det ikke er behov for noen ordinær jakt, men ser at i andre deler av landet med en tettere bestand kan være et behov for bestandsregulering.

Denne første runden er kun for innspill til NJFF for å lodde fylkenes meninger om jakttider. Høring fra Miljødirektoratet vil komme senere, og alle foreningene i landet vil få muligheten til å komme med innspill og kommentarer til forskrift om jakttider.

Mange jegere vil ha jakt på svartfugl i januar.

Foto: Jonas Gjestvang Hagen

Jakttid på mål ønskes til jaktstart som for annet småvilt, 10. september.

Digitalisering av våpensøknader

Det går mot en digitalisering av våpensøknader, men selve behandlingen vil fremdeles være manuell, og det vil fremdeles kunne ta like lang tid å få søknaden behandlet. NJFF jobber med saken.

Tekst: NJFF

Flertallet i justiskomiteen tilrår Stortinget å be regjeringen om en plan for digitalisering av søknad om tillatelse til våpenerverv før sommeren 2021. Ordrett lyder vedtaket: «Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om digitalisering av søknad om tillatelse for samt lagerføring og innførsel av våpen, herunder en konkret fremdriftsplan for prosjektet, senest i revidert statsbudsjett for 2021.»

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet,

Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. De utgjør til sammen et rent flertall. Saken skal behandles i stortingssalen for endelig vedtak, men med et flertall i komiteen betyr det i praksis at det blir slik. Dermed må regjeringen ta fatt og levere innen de frister som Stortinget setter. Revidert statsbudsjett leveres i begynnelsen av juni.

NJFF presser på

– Vi gir innspill og «maser» politisk sammen med de andre skytterorganisasjonene, sier Vidar Nilsen, våpenkonsulent i NJFF.

– Når det gjelder digitalisering av våpensøknader, så vil det nok være snakk om digitalisert søknad i første omgang. Behandlingen vil

fremdeles være manuell, og det vil fremdeles kunne ta like lang tid å få søknaden behandlet.

Digitalisering av våpenforvaltninga for øvrig, vil bli et trinn 2, og er en lengre prosess (jfr. konseptutredninga for ny våpenforvaltning 2018).

– Vi er ikke fornøyd med dagens håndtering av våpensøknader. Behandling av våpensøknader tar nå inntil 24 uker der det er lengst ventetid – så i enkelte distrikter begynner det allerede å haste for de som skal rekke årets jakt sesong. Behandlingstider for våpensøknader i ditt distrikt finnes på politiet.no.

– Digital søknad kan være en start, men det er nok mye mer som må

på plass for at det skal bli vesentlig mer effektiv behandling av søknader. Vi arbeider videre med saken, og lover å holde trykket oppe avslutter våpenkonsulenten.

Mindre lovendringer i den nye våpenloven

Under behandlingen i Justiskomiteen ble det også behandlet noen mindre lovendringer i den nye våpenloven.

– Ikke alt er relevant for oss jegere og skyttere, sier Nilsen, men det er verdt å merke seg at en overgangstid på 3 år etter ikrafttredelse av loven for de halvautorifler som blir forbudt opprettholdes (var foreslått å endre til ett år). I tillegg at det i loven ikke legges inn begrensning på ett år for våpen som oppbevares hos andre (det vil fremdeles kreves tillatelse fra politiet for å oppbevare våpen hos andre, så det er ingen selvfølge at det vil bli gitt tillatelser lengre enn ett år selv om det ikke begrenses i loven).

Book koié på inatur.no

De ni koiene som allmennheten kan leie i statsallmenningen er disse:

- o Sømåkvolvbua
- o Elvåsvollen
- o Isterfossbua
- o Vesterøya
- o Nymokoia
- o Hognsjøbekkbua
- o Sorksjøkoia
- o Steinvika
- o Tjønnoddkoia

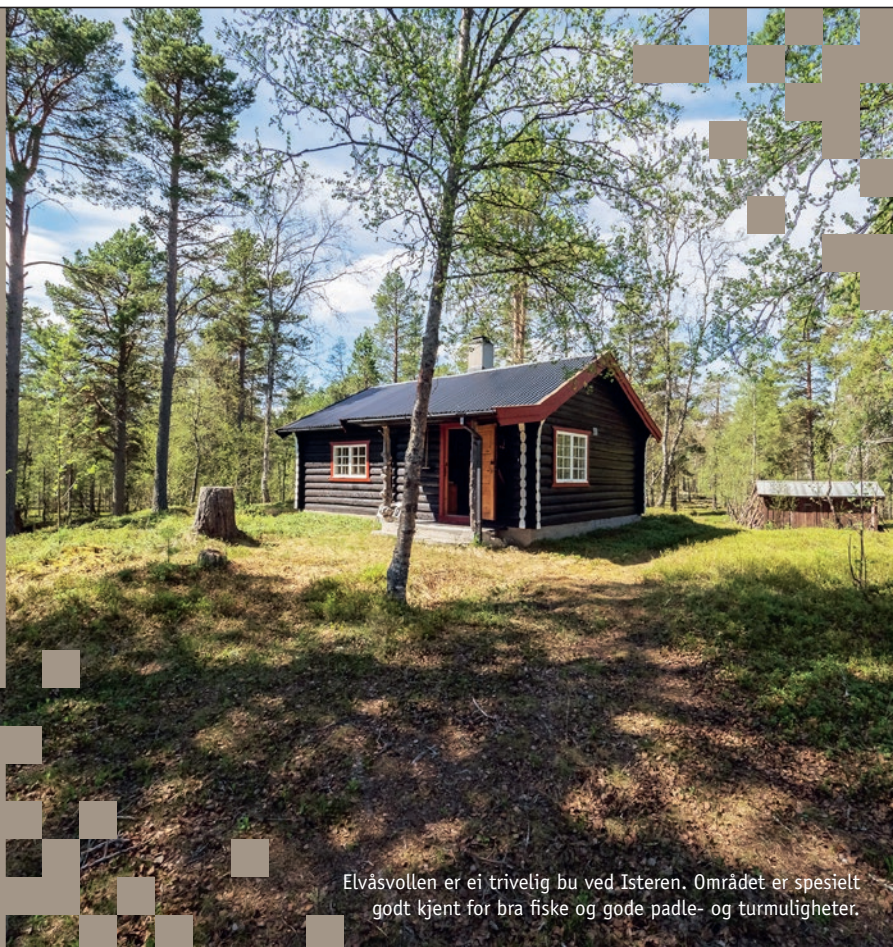
Det jobbes med å klargjøre ytterligere 2–3 koié som Engerdal Fjellstyre håper blir tilgjengelige for utleie i løpet av 2021.

På inatur.no er det også salg av fiskekort, jaktkort og hundetreningskort.

ENGERDAL FJELLSTYRE

Hytteveien 45, 2443 Drevsjø | www.engerdal-fjellstyre.no
Tlf +47 919 07 915 | post@engerdal-fjellstyre.no

Elvåsvollen er ei trivelig bu ved Isteren. Området er spesielt godt kjent for bra fiske og gode padle- og turmuligheter.

150 brunbjørner i Norge

Rovdata la i april fram bestandstall for brunbjørn i Norge. Resultatet av innsamling av møkk og hår fra brunbjørn i 2020 viste 150 unike DNA profiler, fordelt på 65 binner og 85 hannbjørner. Dette var en økning på 1,4 prosent sammenliknet med året før. Dette er det høyeste antallet brunbjørner siden 2011. 65 binner er også det høyeste antallet hunnbjørner siden

overvåkingen startet i 2009. I Innlandet ble det registrert 52 bjørner, 32 hanner og 20 binner.

Estimatet over antall kull som årlig fødes i Norge har ligget relativt stabilt på rundt seks i perioden 2009–2016, men har økt de fire siste årene. Fjorårets estimat på åtte og et halvt kull er det høyeste siden overvåkingen startet i 2009,

og vi ser at både rovviltregion 5 (gamle Hedmark) og 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) nå er på det regionale bestandsmålet, forklarer leder i Rovdata Jonas Kindberg.

Stortinget har vedtatt et nasjonalt bestandsmål på 13 årlige bjørnekull i Norge, og på landsbasis er bestanden fortsatt under dette målet.

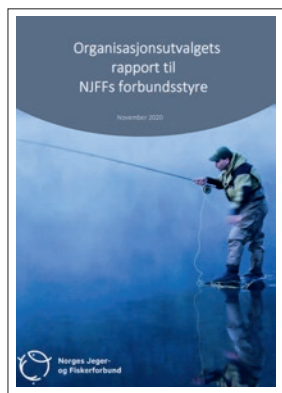

Foto: https://wikimedia.org/

Bjørn på et av våre viltkameraer/ Skandcam i Elverum.

NJFFs framtid!

Det er foreslått store forandringer i Norges Jeger- og Fiskerforbunds organisasjon og struktur i rapporten fra NJFFs organisasjonsutvalg. Dette har blant annet sitt utspring i at landsmøtet i 2018 utsatte avgjørelsen om NJFF skal tilpasse seg den offentlige fylkesstrukturen til kommende landsmøte høsten 2021.

Sammendrag av rapporten:

NJFFs organisasjonsutvalg ble nedsett og gitt mandat sommeren 2019 av Forbundsstyret. Mandatet var meget omfattende og styret ba om at alle deler av organisasjonen og dens virksomhet, som utvalget anså viktig, skulle utredes.

I perioden juli 2019 til november 2020 har organisasjonsutvalget hatt en omfattende virksomhet, hvor en rekke organisatoriske temaer er utredet. Utvalget satte raskt i gang en stor brukerundersøkelse blant jegere og fiskere, både blant medlemmer, tidligere medlemmer og ikke-medlemmer. Det ble nedsatt fem arbeidsgrupper som utredet det utvalget mente var spesielt viktige temaer som trengte særskilt grundig arbeid.

På grunn av den spesielle situasjonen som oppsto vinteren 2020 gjennom nedstengingen av samfunnet på grunn av koronaepidemien, ble det ikke mulig å involvere hele organisasjonen i utvalgsvirksomheten slik utvalget hadde planlagt. Situasjonen vanskeliggjorde også utvalgsarbeidet forøvrig i en peri-

ode på senvinteren, noe som førte til litt dårligere framdrift i arbeidet en periode. Dette har utvalget tatt igjen gjennom intensiv virksomheten sommeren og høsten 2020.

Hovedkonklusjonen fra utvalget er at NJFF-organisasjonen trenger å ta både store og små grep i årene framover for å videreutvikle seg. Dette er en nødvendighet dersom den skal komme ut av det mange mener har vært en stagnasjonsperiode de senere årene, med medlemsnedgang som et av resultatene. Viktige trekk i en ønsket utvikling er å tilpasse organisasjonen til de viktigste samfunnsendringene som skjer, blant annet organiseringen av det offentlige Norge og IT-utviklingen.

I tillegg mener organisasjonsutvalget at det er vesentlig å utvikle organisasjonen slik at den blir mer enhetlig i sin oppbygging og sitt virke, noe som medfører at deler av oppgaveløsningen må forenkles.

Utvalgets mange forslag kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

- Utvikling av en mer enhetlig organisasjon med forenkling av driftsoppgaver.
- Justeringer av organisasjonsmodellen med fylkeslag tilsvarende den nye offentlige fylkesstrukturen, fjerning av representantskapet og større organisasjonsmessig engasjement overfor og i de minste foreningene.
- Endring av landsmøtefrekvensen fra hvert tredje år til landsmøter hvert år.
- Innføre like vedtekter i foreningene og tilsvarende i fylkeslagene, samt gi landsmøtet myndigheten til å beslutte vedtektene for alle tre organisasjonsnivåer.
- Innføring av enhetlige kontingentsatser i hele organisasjonen.
- Større satsing på opplæringsvirksomheten, blant annet gjennom

etablering av digitale løsninger, styrking av instruktørordningene og forsterket organisasjonsopplæring.

- Forsterkere medlemsfordelene, blant annet gjennom flere universelle tilbud og ved å gi fiskerne større fordeler.
- Utvikle organisasjonens kommunikasjonsarbeid og annen aktuell virksomhet med utgangspunkt i den samfunnsmessige urbaniseringen og fremmedgjøringen til jakt og fiske.
- Forsterkere organisasjonens miljøprofil.
- Utvikle barne- og ungdomsvirksomheten
- Utvikling av de strategiske planene for organisasjonens engasjement og virksomhet.
- Innføring av internt domsutvalg.

Organisasjonsutvalget har også uttrykt synspunkter på hvordan de ulike temaer og forslag skal tas videre i organisasjonen. Utvalget anbefaler at de saker som enten krever landsmøtebehandling av formelle grunner og de som av andre årsaker bør sendes helt til NJFFs landsmøte for endelig behandling og vedtak, håndteres raskt i forbundsstyret og eventuelt andre interne organer, slik at disse kan avgjøres på landsmøtet i 2021

NJFF-Hedmark har arbeidet mye med saken. Vi har gjennomført møter med NJFF-Oppland, og begge fylkeslagene har hatt spørreundersøkelse ute hos sine lokalforeninger. Dessverre har svarresponsen vært dårlig. Forbundsstyret legger fram sin innstilling til saken om kort tid. Vi håper alle våre lokalforeninger og enkeltmedlemmer engasjerer seg i disse viktige spørsmålene om NJFFs framtid. Ta gjerne kontakt med fylkeslaget eller forbundet sentralt. Fristen for saker til landsmøtet er 1.juni.

Tekst: Ole Mattis Lien

Bakgrunnen for at NJFF nedsatte et organisasjonsutvalg var at mange har ment å se en viss stagnasjon og tilbakegang i organisasjonen totalt sett. Denne konklusjonen er trukket etter at en har ment å se en økning i det som kan kalles negative situasjoner (konflikter, usikkerhet mv) rundt om i foreningene. Det er også registrert at enkelte foreninger ikke har gjennomført sine organisatoriske forpliktelser som for eksempel å avholde årsmøte i tråd med sine vedtekter.

Det sterkeste negative utviklings-trekket har vært medlemsutviklingen. Etter en betydelig medlemsvekst fra 1997 og fram til 2009, har antall medlemmer siden vært synkende. Ved utgangen av 2009 var det 122.603 medlemmer, mens det ved utgangen av 2019 var 108.494. Det har de siste årene vært størst tilbakegang blant barne- og ungdomsmedlemmer.

Villsvin og villsvinhelse

Villsvinbestanden i Norge har de senere år økt, og særlig gjelder dette i grensenære deler av tidligere Østfold og Hedmark fylke. Men det er også observert og felt dyr i Trøndelag, i de tidligere fylkene Oppland og Buskerud og i Nord-Østerdalen, og det felles nå regelmessig villsvin i Glåmdalsregionen. Siden 2018 har Veterinærinstituttet (VI) og Mattilsynet samarbeidet om helseovervåkning av villsvin felt under jakt i Norge, og siden 2019 har Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) kartlagt villsvinbestandene med støtte fra Miljødirektoratet.

Carl Andreas Grøntvedt og Knut Madslien, Veterinærinstituttet; Ole-Herman Tronerud og Siri Løtvedt, Mattilsynet; Christer Moe Rolandsen og John Odden, NINA; Erik Lund, Miljødirektoratet.

Bakgrunn

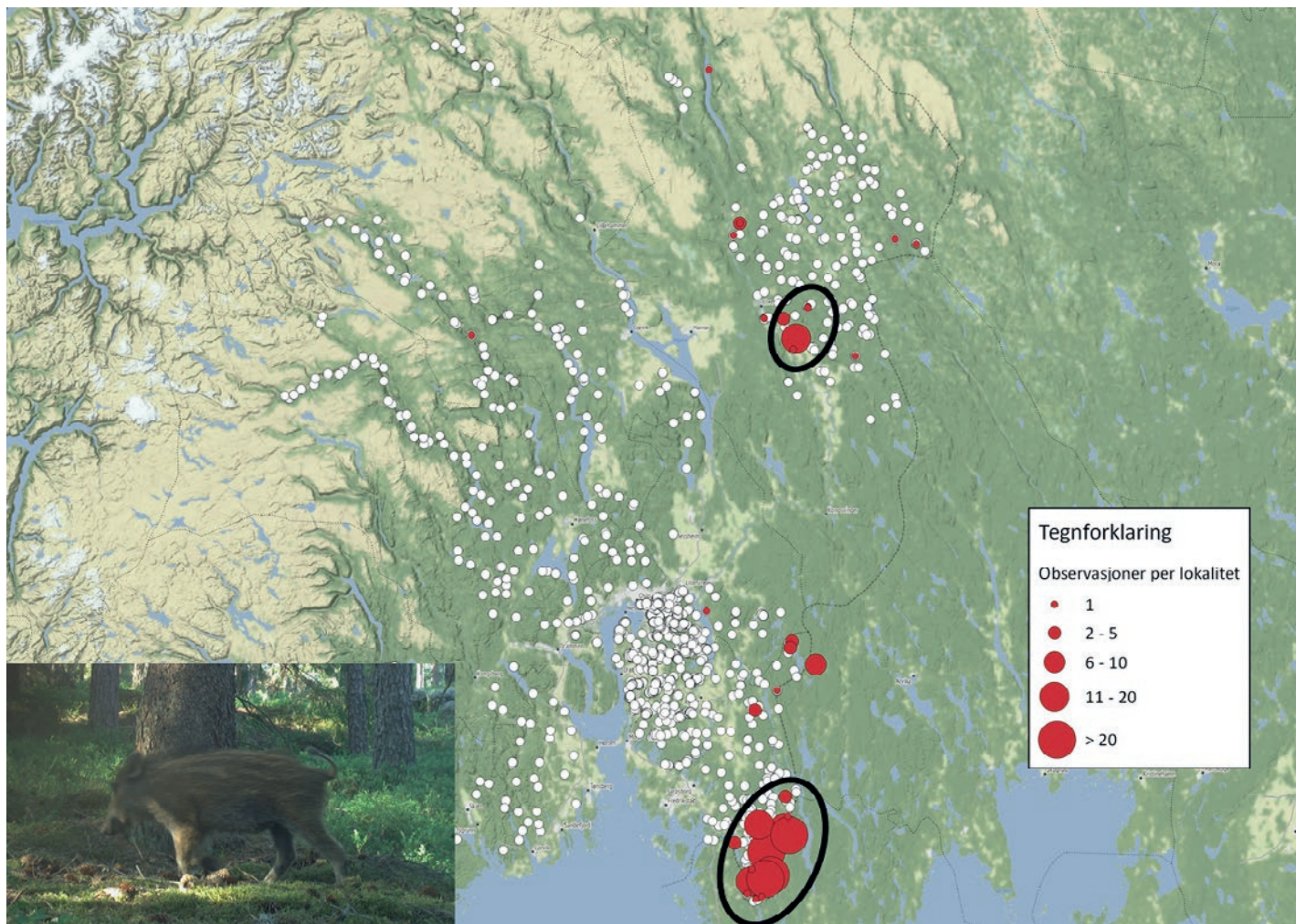
I 2019 ble det vedtatt en Handlingsplan mot villsvin for perioden 2020-2024, utarbeidet av Mattilsynet og Miljødirektoratet på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Målet med handlingsplanen er å få færrest mulig villsvin på et minst mulig område, og tiltakene som foreslås i handlingsplanen skal søke å bidra til at denne målsetningen oppnås. I denne planen er det blant annet fokus på helseovervåkning, med bruk av motivasjonsfaktorer for å styrke den passive overvåkingen på alvorlig meldepliktige sykdommer (f.eks. afrikansk svinepest), i tillegg til å øke avskytingen og innsending av relevante prøver fra villsvin. Et viktig bakteppe er betydningen villsvin har hatt for introduksjon, spredning og etablering av afrikansk svinepest i Europa, og hvilke utfordringer som har vært knyttet til bekjempelse av denne sykdommen etter etablering i villsvinbestander. For mer informasjon om afrikansk svinepest vises det til hjemmesidene hos VI (vetinst.no) og Mattilsynet (mattilsynet.no).

Innsending av prøver og godtgjørelse til innsender

Mattilsynet utbetaler en godtgjørelse på 2000 kr for melding om sjuke, sjøldøde og trafikkskadde/drepte villsvin slik at disse dyrene kan sendes inn for undersøkelse for afrikansk svinepest. Meldingen kan gis til politiet, kommunale viltforvaltere eller direkte til Mattilsynet.

Mattilsynet betaler også en godtgjørelse på 500 kr for hanndyr og 2000 kr for hunddyr av villsvin felt under jakt, dersom jegeren sender inn prøver til Veterinærinstituttet (VI). I tillegg blir slaktet undersøkt for trikiner uten kostnader for innsenderen, og prøvesvaret foreligger vanligvis i løpet av 2-5 virkedager etter innsendelse. Prøvetakingsutstyr fås utlevert hos Mattilsynet lokalt, viltansvarlige i kommunene og lokalavdelinger for

Kart. SCANDCAM viltkamera med observasjoner av villsvin (<https://viltkamera.nina.no/>). Hvide prikker er kamera uten observasjoner og størrelsen på de røde prikkene øker med antall observasjoner. Sort sirkel angir områder med registrerte ynglinger. ©NINA.

Demonstrasjon av prøveuttak fra villsvin i forbindelse med et seminar for jegere og ettersøkspersonell ved Veterinærinstituttet august 2018. Veterinærpatolog Helene Wisløff og svinehelseansvarlig Carl Andreas Grøntvedt. ©Veterinærinstituttet, Bryndis Holm.

NJFF i områder hvor det er villsvin. For mer informasjon om prøvetaking, hvor du kan hente prøvetakingsutstyr og godtgjørelse, se Mattilsynets nettsider (mattilsynet.no) Det er også lagt til rette for at jegere kan sende materiale til NINA for forskning på villsvinpopulasjonen i Norge, ved at veiledning og innsendingsmateriale distribueres sammen med Veterinærinstituttets prøveutstyr.

I løpet av høsten 2018 og hele 2019 ble det sendt inn prøver fra til sammen 92 villsvin felt under jakt til VI. Dette representerer om lag 31% av antallet felte villsvin som ble rapportert til Statistisk sentralbyrå (SSB) i jaktåret 2018/2019. Antallet felte villsvin det ble sendt prøver fra til helseovervåking i 2020 var hele 200, men det er foreløpig ikke kjent hvor stor andel dette utgjorde av antall villsvin som ble felt i samme periode. Når det gjelder tidligere Hedmark ble det i 2018 kun sendt inn prøver fra ett villsvin felt under jakt. I 2019 ble det mottatt prøver fra 10 villsvin felt i Kongsvinger kommune og ett villsvin felt i Elverum. I løpet av 2020 ble det mottatt prøver fra til sammen 32 villsvin felt i tidligere Hedmark fylke, fordelt på 8 ulike kommuner.

Resultater helseovervåking

Det ble ikke påvist antistoffer mot de alvorlig meldepliktige virusjukdommene som villsvin-

prøvene undersøkes for i perioden 2018–2020. Dette er smittestoff som også er gjenstand for overvåking i overvåknings- og kontrollprogrammet for spesifikke virusjukdommer hos tamsvin, og som heller ikke er påvist fra norske tamsvin. Det er ikke påvist antistoff mot *Mycoplasma hyopneumoniae*, et smittestoff som er svært utbredt som årsak til smittsom grisehoste hos tamsvin i store deler av verden, men som er bekjempet i den norske tamsvinpopulasjonen og siste påvisning av smittsom grisehoste i Norge var i 2008. Det ble påvist antistoff mot *Actinobacillus pleuropneumoniae*, sykdomsfremkallende *Yersinia* spp., og hepatitt E virus i henholdsvis 64%, 53% og 1.1% av undersøkte prøver. Disse smittestoffene er også utbredt i tamsvinpopulasjonen i Norge.

Salmonella spp. bakterier ble påvist i avføringsprøve fra ett villsvin i 2018, og 8 villsvin i 2020, inkludert 1 villsvin fra tidligere Hedmark fylke. *Salmonella* er en såkalt zoonose, noe som betyr at den kan smitte til mennesker (særlig i forbindelse med slaktebehandling og kjøttthåndtering) og gi sykdom hos folk. *Salmonella* spp. påvises sjelden i prøver fra norske tamsvinbesetninger. Parasittologiske undersøkelser påviste ikke forekomst av *Trichinella* spp. larver eller *Alaria alata* mesocercarier i innsendte prøver.

Prøver fra villsvin ble også undersøkt for antibiotikaresistens. Det ble ikke påvist MRSA (methicillin-resistente gule stafylokokker) fra noen av grisene, og generelt sett var det lite antibiotikaresistente bakterier tilstede. Det ble kun påvist noen få bakterieisolater med resistens mot mange klasser av antibiotika, såkalt multiresistente.

I løpet av 2020 mottok Mattilsynet melding om to påtrufne døde og tre trafikkdrepte villsvin. Disse ble undersøkt for afrikansk og klassisk svinepestvirus, uten påvisning.

Endelige resultater fra helseovervåkningsprogrammet på villsvin i Norge i 2020 skal bli publisert på VIs hjemmesider våren 2021 og vil være tilgjengelig sammen med tidligere års rapporter og faktaark for alvorlige svinesjukdommer inkludert afrikansk og klassisk svinepest. Mattilsynet har laget en egen temaside med aktuelt regelverk og informasjon om villsvin, gå inn på www.mattilsynet.no/villsvin for utfyllende informasjon.

Bestandsovervåking

Villsvin har igjen blitt en del av vår fauna etter å ha vært borte fra landet de siste ca. 1000 årene. Dagens reetablering skyldes innvandring fra Sverige. De svenske villsvinene var også utryddet i en periode og dagens villsvin stammer fra

individer rømt fra innhegninger på 1970-tallet. I dag regnes villsvinet som en naturlig del av den svenske faunaen og antall dyr er beregnet til å være omkring 300 000.

Flere ulike metoder benyttes til å overvåke villsvin rundt i verden. Målet for overvåkingen varierer og kan være å beregne utbredelse, antall, eller følge bestandsutviklingen ved hjelp av bestandsindekser. Metoder for å beregne antall er svært kostbare og inkluderer bruk av fangst-gjenfangst estimater basert på DNA-analyser av ekskrementer, foto av merkede individer, eller såkalt distance-sampling metoder basert på direkte observasjoner av villsvin. Mer vanlig er derfor bruk av jaktstatistikk som en indeks på endringer i bestandsstørrelse, og særlig for å følge bestandsendringer over store områder. Dette kan kombineres med bestandsindekser basert på nettverk av viltkamera. Det har inntil nå ikke vært gjennomført systematisk bestandsovervåking av villsvin i Norge. Vi har i første omgang benyttet jaktstatistikk og tilgjengelige data fra viltkamera for å se på utbredelse og bestandsutvikling hos villsvin.

Siden jaktseasonen 2014/15 har det blitt innrapportert felte villsvin til SSB. Fellingstallene viser en økning av antall skutte individer, fra 70 villsvin felt i 2014/2015, til 310 felt i 2019/2020. De fleste blir skutt i Halden og Aremark, men villsvin skytes stadig lengre nordover i landet, faktisk helt opp til Trøndelag (Trondheim, Tydal og Verdal). Vi tror jaktstatistikken til en viss grad avspeiler utviklingen i villsvinbestanden. Samtidig vet vi for lite om i hvor stor grad den er påvirket av endringer over tid i andelen jegere som rapporterer felte dyr, særlig med tanke på at denne rapporteringen er innført ganske nylig. Det er også noe usikkerhet forbundet med om jegere alltid oppgir kommunen dyret er felt slik vi helst ønsker, eller om det i noen tilfeller kan være bostedskommune som oppgis. Slike usikkerheter ved statistikken håper vi på sikt kan reduseres. Forskningsprosjektet SCANDCAM (<https://viltkamera.nina.no/>) utvikler viltkamera som verktøy i overvåkingen av pattedyrbestander i Skandinavia på oppdrag fra nasjonal og regional forvaltning. Prosjektet startet i 2010, og har siden hatt viltkamera på mer enn 1700 lokaliteter i Norge, i fylkene Troms og Finnmark, Trøndelag, Møre- og Romsdal, Innlandet, Viken,

Villsvin felt i Eidskog kommune, oktober 2018. ©Knut Nævestad.

Vestfold og Telemark og Agder. De ulike studieområdene har alle hatt likt design og er delt inn i rutene med 50 kvadratkilometer store ruter. Innenfor hver rute velges en lokalitet der man forventer at vilt ferdes. Dette er eksempelvis kjerreveier, skogsbilveier og viltråkk. Prosjektet drives i regi av NINA og Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), og mye av arbeidet i felten gjennomføres av lokale krefter organisert av fylkeslag av Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF).

SCANDCAM har registrert villsvin 205 ganger på kamerafellene siden 2015 (Se kart). De fleste observasjonene av villsvin er gjort langs svenskegrensa i Halden, Aremark og Rømskog, men de siste årene har de i stadige økende grad blitt observert lenger nord i kommunene Elverum, Våler og Åsnes. Sommeren 2020 har ble det registrert villsvin i Åmot og Rendalen kommuner. Reproduksjon, det vil si bilder av villsvinunger, er registrert på viltkamera i Halden, Aremark, Våler og Elverum kommuner.

Scandcams nettverk av viltkamera synes å kunne gi data på grov utbredelse av reprodutiv bestand og indeks på storskala endringer i bestanden. Det er imidlertid behov for å validere og utvikle metoden videre. Inntil nå mangler prosjektet viltkamera i viktige deler av utbredelsesområdet langs svenskegrensen fra Åsnes i nord til Aurskog-Høland kommune i sør. I disse dager utvider prosjektet nettverket til også å inkludere disse områdene.

En mer detaljert rapportering fra jakt på villsvin er dessuten viktig for å

kunne følge trender i jaktutøvelsen, bestandsstørrelsen, kjønns- og alderssammensetningen og kondisjonen, og gjennom det ha muligheten for å evaluere måloppnåelse eller effekten av forvaltningstiltak. Det i dag ikke tilstrekkelige gode rapporteringsmuligheter om felte dyr, slik som kjønn, alder, kondisjon og reproduksjon, eller hvor de er skutt og om de er skutt ved åtejakt eller annen type jakt.

Siden juli 2020 har NINA mottatt vevsprøver og møkkprøver fra mer enn 130 villsvin fra mange kommuner, inkludert kommuner i tidligere Hed-

mark. I løpet 2021 vil vi gjennomføre de første analysene av dette materialet. Målet er å se om vi kan benytte genetiske metoder for å lære mer om delbestander og opprinnelse, inkludert en sammenligning med villsvinprøver fra ulike deler av Sverige. Dette gjøres i et samarbeid med Statens Veterinærmedicinska Anstalt (SVA) i Sverige. Et utvalg av møkkprøvene vil dessuten benyttes til å undersøke dietten hos villsvin felt i ulike deler av året.

Veien videre?

Et viktig felles mål er å etablere en tilstrekkelig god helse- og

bestandsovervåking av villsvin slik at myndigheter og interessegrupper har et best mulig kunnskapsgrunnlag. Et godt samarbeid med jegere og personer som driver ettersøk av dødt og skadet vilt, er helt avgjørende for å oppnå dette. I så måte er vi imponert og glad for den gode oppslutningen om innsending av prøver til både helse- og bestandsovervåking siden dette ble startet opp.

For å få en reduksjon i antall villsvin i tråd med handlingsplanen, er det nødvendig å ta ut mer enn 2/3 av villsvinbestanden hvert år. Ut fra antall prøver fra felte villsvin som er sendt inn til Veterinærinstituttet i 2020, felles det langt færre dyr med utgangspunkt i den antatte størrelsen på populasjonen. Meldinger om observert og felte villsvin i områder langt unna grenseområdene mot Sverige i Viken og Innlandet, tyder også på at utbredelsen øker. Det er for tidlig å konkludere, men dette er signaler om at tiltakene i handlingsplanen eller interessen for å bidra til dette kanskje ikke er tilstrekkelige til å nå målene.

Myndighetene vil derfor fortløpende vurdere om det er behov for å sette inn ytterligere tiltak for å nå målet i Handlingsplan mot villsvin.

Villsvin på viltkamera. ©NINA.

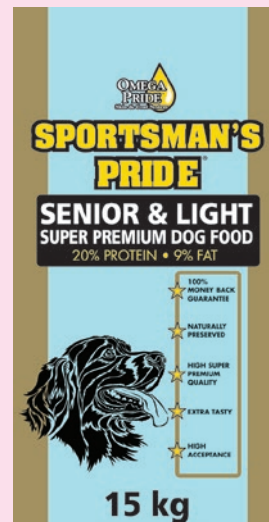
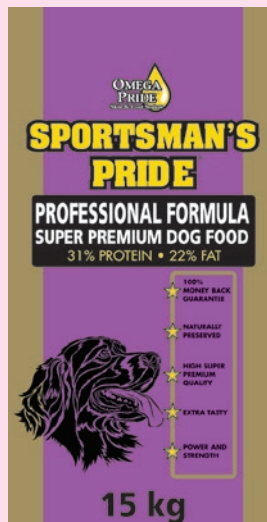
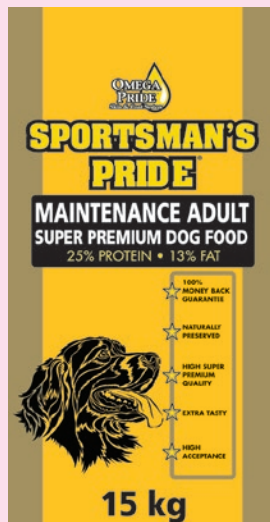
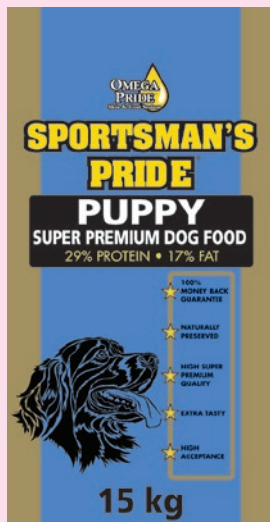
HUNDEFÔRAVTALEN

Sportsman's Pride – utviklet og sammensatt av ledende produsenter i Tyskland og USA. De beste råvarer, ingen kunstig tilsetning og erfaring gjennom generasjoner. Et toppfôr som gir de beste resultater både for deg og hunden.

Velkommen til vårt utsalg i Elverum!

Mandag og torsdag kl 12-17
Svartbekkvegen 25 på Grindalsmoen.
Gamle lokalene til Biltilsynet.

Det lønnsomme valget!

- Høy kvalitet
- Lav NJFF pris
- 100% fornøyd garanti
- Fritt levert 2 paller ass.
- Inntekt til foreningen
- Premie-/sponsorfond foreningen kan benytte seg av ved arrangement

Hunder over hele landet føres daglig med Sportsman's Pride

La foreningen være din fôrleverandør

Alle medlemmer i NJFF får kjøpt SPORTSMAN'S PRIDE til gunstig medlemspris hos følgende forhandlere for NJFFs foreninger i Hedmark:

- Alvdal JFF
- Evenstad JFF
- Furnes JFF
- Mo JFF
- NJFF Hedmark (Elverum)
- OS JFF (Østerdalen)
- Stange JFF
- Vang JFF
- Vestmarka JFF
- Ytre Rendal JFF
- Åmot JFF
- Åsene JFF (Trysil)

Se www.njff.no for kontaktinfo til forhandlerne

Vi gratulerer NJFF med 150-årsjubileet!

Porthos Trading AS takker for godt samarbeid gjennom mange år.

NJFF
Hedmark

www.porthos.no